

Da den grønlandske kriminalret er uskreven, har der ikke i praksis vist sig nogen tendens til at holde foranstaltningerne indenfor bestemte rammer. I den danske straffelov spiller strafferammesystemet den rolle, at det beskytter de kriminelle mod straffe, som går ud over den angivne maksimalgrænse for straffen for den begåede forbrydelse. Uanset at der hidtil ikke har eksisteret noget strafferammesystem i grønlandsk ret, synes overgreb overfor lovovertrædere med hensyn til anvendte foranstaltninger ikke desto mindre at høre til sjældenhederne, hvortil kommer, at såvel grønlandske som danske myndigheder har været tilbøjelige til at forandre trufne afgørelser, når de fandtes at være af for indgribende karakter.

Bortset fra enkelte undtagelser har man ikke i hidtidig grønlandsk ret således som i dansk ret anvendt foranstaltninger, der som fængselsstraffen indebærer, at de domfældte udstødes af det almindelige samfundsliv. De anvendte foranstaltninger har ligeledes været præget af, at de bortset fra enkelte undtagelsestilfælde, hvor indespærring har været anvendt, ikke på nogen måde synes at have været skadelige for de domfældtes psyke eller fysik.

Baggrunden for disse særlige forhold er ikke alene at søge i en traditionel grønlandsk opfattelse, som er udtryk for en stærk solidaritetsfølelse og respekten for det enkelte menneske, men også af, at de geografiske forhold medfører, at man kan lade domfældte færdes frit og dog forhindre, at de undrager sig tilsyn, hvortil kommer, at der i Grønland altid har været og stadig er et meget betydeligt behov for arbejdskraft. Man kender ikke således som i Danmark det store problem, der består i at gøre domfældte personer, som har udstået idømte foranstaltninger, egnede til at vende tilbage til det normale samfundsliv.

Forslaget har gennem reglerne om foranstaltninger søgt bevaret disse væsentlige træk i hidtidig grønlandsk ret. Man har ikke næret betænkeligheder ved en sådan løsning under hensyn til, at den er stemmende med moderne kriminalpolitiske principper, som går ud på, i hvert fald overfor kriminelle af den alvorligere type, at anvende individuelle behandlingsmetoder, og som lægger vægt på at lette de kriminelle vejen tilbage til en normal social tilværelse.

Sikring af den kriminelle mod vilkårlighed i behandlingen ligger først og fremmest i § 92, hvorefter det til enhver tid vil være

muligt at forandre en afgørelse om foranstaltningernes art eller ophæve disse; særlig reglen i § 92, stk. 3, om foranstaltninger idømt på ubestemt tid har betydning i denne henseende, idet der er pålagt påtalemyndigheden pligt til regelmæssigt at forandle spørgsmålet om idømte foranstaltningers art og varighed forelagt retten. Dertil kommer den adgang til at indbringe sagen for 2. instans og med justitsministeriets tilladelse for 3. instans, som er gennemført ved lov nr. 271 af 14. juni 1951 om rettens pleje i Grønland kapitel 6 § 22.

Uanset at forslagens regler om foranstaltninger overlader domstolene et betydeligt råderum for det frie skøn, indeholder dog §§ 86, stk. 2, 87, 88, 90, 91 og 92 bindende vejledning for domstolsskønnet.

Til § 86.

Reglen svarer nærmest til den danske straffelovs § 80. Det pålægges retten dels at fastslå, om tiltalte har begået en forbrydelse; dels at bestemme, om en eller flere af de i § 85 omhandlede foranstaltninger skal anvendes.

Der åbnes derved retten mulighed for under beskrivelsen af den begåede forbrydelse nærmere at give en karakteristisk af denne, f. eks. som særdeles alvorlig, og samtidig i forbindelse med bestemmelsen om foranstaltningsspørgsmålet begrunde, hvorfor en eksempelvis lidet indgribende foranstaltning i det foreliggende tilfælde er blevet idømt.

Retten kan, når forholdene taler derfor, helt undlade at bringe nogen foranstaltning i anvendelse. Nogen dertil svarende regel findes ikke i den danske straffelov, men reglen dækker i det væsentlige dansk rets regler om frifindelse på grund af transitorisk sindssygdom og lignende forbigående utilregnelighedstilstande samt reglerne om strafbortfald.

Efter forslaget skal personer, som efter den danske straffelov må betegnes som utilregnelige, ikke frifindes, hvilket er en direkte følge af, at sondringen mellem straf og andre retsfølger af forbrydelsen er opgivet i forslaget.

Betinget dom kan ikke idømmes efter forslaget jfr. herom bemærkningerne i forslagens indledning pag. 25.

I stk. 2 er det fremhævet, at retten ved afgørelsen af foranstaltningsspørgsmålet skal lægge hovedvægten på hensynet til lovover-